

Stredná odborná škola polytechnická, Ul. SNP 2, 953 30 Zlaté Moravce

SMERNICA

č. 5/2024

Školský podporný tím

R.č.: 510/2024-AC

Platnosť smernice od: 21.11.2024

Mgr. Zuzana Čižmáriková

riaditeľka školy

Čl. I

Všeobecné ustanovenia

Riaditeľka Strednej odbornej školy polytechnickej, Ul. SNP 2, Zlaté Moravce vydáva túto smernicu o školskom podpornom tíme s cieľom zabezpečiť v škole komplexný systém prevencie, postupov a spolupráce zainteresovaných pedagogických a odborných zamestnancov pri riešení problémov.

Čl. II

Úvodné ustanovenia

1. Podporný tím je tím odborníkov, ktorí sú prítomní priamo v škole a aktívne sa podieľajú na tvorbe kultúry školy, pracujú nielen so žiakmi, ale aj s učiteľmi, rodičmi a nastavujú systematické procesy.
2. Členmi podporného tímu sú: školská špeciálna pedagogička, výchovná poradkyňa, kariérna poradkyňa, koordinátorka prevencie a v prípade problémov konkrétnej triedy aj triedny učiteľ.
3. Školská špeciálna pedagogička má významný dosah na vzdelávanie a výchovné problémy žiakov. Školský podporný tím je súčasťou širšieho vedenia školy a zároveň odborným a poradným orgánom riaditeľky školy v kľúčových oblastiach výchovy a vzdelávania všetkých žiakov.

Čl. III

Činnosť podporného tímu

- 1. Bežná podpora a práca učiteľov na hodine i cez prestávky, riešenie problémov triednymi učiteľmi, komunikácia s rodičmi.** Centrom tejto úrovne je triedny učiteľ s rodičom ako najdôležitejšie vzťahové osoby okolo žiaka. V procese riešenia problémov môže podľa typu problému napomôcť k riešeniu aj predseda niektorej predmetovej komisie. Školský špeciálny pedagóg pomáha predovšetkým zosúladiť IVP žiaka s jeho ďalším kariérnym smerovaním. Na tejto úrovni v rámci prevencie aktívne pôsobí výchovná poradkyňa, a to podpornými programami, aktivitami a akciami v úzkej spolupráci s triednymi učiteľmi, členmi podporného tímu v preventívnej práci a identifikácii zdrojov žiakov.
- 2. Špecifická intervencia a pomoc žiakom v riziku.** Žiaci pravidelne ohrození neúspechom alebo emočnými ťažkosťami vyžadujú dlhodobú a odbornú starostlivosť. Podľa typu problému na tejto úrovni zasahujú jednotlivo školská špeciálna pedagogička, výchovná poradkyňa, kariérna poradkyňa, koordinátorka prevencie (poradenstvo, sprevádzanie, reedukácia, podpora a usmernenie učiteľov) a pod. Na tejto úrovni je možné poskytnúť niektorému žiakovi alebo menšej skupine žiakov špecifickú podporu. Jednotliví pedagogickí zamestnanci, ktorí tvoria podporný tím, úzko spolupracujú medzi sebou i s učiteľmi a pokúšajú sa postupne inkluzívne vrátiť problém späť na úroveň bežnej podpory.
- 3. Komplexná starostlivosť o vážne ohrozených žiakov a rodiny.** Na tejto úrovni tím postupuje v spolupráci s učiteľmi, riaditeľkou a inými zložkami pre pomoc deťom či rodine.

Môže ísť o prípady krízovej intervencie pri smrti blízkej osoby, prípady týrania a vážneho zanedbávania, ohrozenia žiaka, traumatického rozvodu, porúch správania, ťažšieho zdravotného znevýhodnenia a i. Tím spoločne plánuje kroky, aby sa realizovali stretnutia, vytvorili zápisnice, spísali sa dohody, plány, navrhli sa účinné kroky a ich následná spoločná kontrola, čo sa prikladá aj k dokumentácii žiaka. V prípade, že si situácia bude vyžadovať komplexnejšie riešenie, bude sa pracovať so žiakom a rodinou na viacerých úrovniach – jeden odborník bude riešiť prostredie a rodinu žiaka, iný bude pracovať so žiakom, triedny učiteľ môže pracovať (v prípade potreby) aj s celou triedou na podpore žiaka. Prihliadať sa bude aj na situácie, ktoré si vyžadujú medzirezortnú spoluprácu (súdy, kuratela, polícia, lekári a i.) vzhľadom na skutočnosť, že škola je s rodinou žiakovi najbližšie, bude nevyhnutné, aby aj ostatné subjekty aktívne spolupracovali a koordinovali postupy s rodinou i školou.

Čl. IV

Aktéri systému podpory

1. Riaditeľka školy – podporný a ochranný orgán podporného tímu. Schvaľuje rámcovú činnosť a smerovanie tímu v súlade so zákonom, disponuje stručným prehľadom činnosti tímu a členov, zodpovedá za pracovnoprávne zaradenie členov, ich ochranu a podporu voči externým inštitúciám a rodičom. Vytvára podmienky pre ich činnosť, zúčastňuje sa na náročnejších prípadoch „výchovných“ komisií. Dôrazne však zachováva systém subsidiarity a všetko, čo súvisí s hlavnými úlohami tímu prenecháva svojmu tímu, posúva riešenia situácií na tím, radí sa, zvoláva príp. konzíliá, priberá tím k rozhodnutiam, ktoré majú vplyv na ich činnosť, vedie k zachovávaniu postupnosti a vracia prípad na riešenie tímu v prípade, že rodičia alebo iné zložky obchádzajú podporný tím. Nezasahuje do činnosti a práce odborníkov, ale je k nim blízko, keď treba podporiť, pomôcť, zabezpečiť.

2. Podporný tím - zložený z odborníkov. Z dôvodu úzkej komplexnosti, efektivity a rýchlosti ho koordinuje jeden z členov tímu. Plní úlohu koordinátora tímu. Nemá rozhodné slovo v tíme. Vykonáva tie činnosti, ktorými ho tím poverí. Podporný tím je rozmanitý v činnostiach. V bežných činnostiach fungujú členovia tímu samostatne a vykonávajú činnosti, ktoré má každý vo svojej náplni. V rámci podporného tímu môžu byť podsekcie, ktoré si vytvárajú podľa potreby jednotliví odborníci s cieľom riešiť spoločne nejaký prípad, intervenciu, prevenciu, reagovať na nejakú požiadavku vedenia školy, rodičov, učiteľov a pod. Zdieľanie v podpornom tíme podlieha etickému kódexu jednotlivých profesií. V rámci tímu je možné zdieľať informácie, ktoré nie sú výslovne klientom určené ako dôverné. Všeobecne známe informácie a supervízne podklady členovia zdieľajú aj pre efektívnejšiu činnosť.

3. Koordinátor tímu - jeho úlohou je systematicky sumarizovať činnosť tímu, sledovať efektivitu práce z hľadiska možných duplikácií, posúvať požiadavky na tím konkrétnym členom, zvolávať a pripravovať stretnutia, viesť agendu okolo tímu, usmerňovať činnosť podporného tímu, prizývať ho k stretnutiam a riešeniam, prijímať podnety od podporného tímu, od riaditeľky či iných účastníkov, rodičov a predostierať ich podpornému tímu, či delegovať ich na podporný tím. Zbiera stručnú spätnú väzbu, či bol prípad, problém vyriešený, resp. ako pokračuje.

4. Školská špeciálna pedagogička – jej úlohou je vedenie agendy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a podpornými opatreniami, vypracovávanie IVP,

konzultácie s rodičmi a žiakmi, podpora učiteľov pri vzdelávaní týchto žiakov, reedukácia a systematická práca s týmito žiakmi. Školská špeciálna pedagogička intenzívne komunikuje so zariadeniami CPP a zúčastňuje sa dostupných školení súvisiacich so zefektívnením jej práce.

5. Výchovná poradkyňa – vykonáva poradenstvo pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí a žiakov najmä pri riešení otázok výchovy a vzdelávania, ako aj v oblasti prevencie problémového a delikventného vývinu žiakov. Zúčastňuje sa konzílií, pomáha triednym učiteľom a ostatným členom podporného tímu pri riešení výchovných ťažkostí, zúčastňuje sa výchovných komisií, stretnutí s rodičmi a pod.

6. Kariérna poradkyňa – vykonáva poradenstvo pri riešení otázok profesijnej orientácie mládeže. Je expert na podporu žiakov maturitného ročníka pri rozhodovaní o ďalšom vzdelávaní, zabezpečuje dokumentáciu, prihlášky a kariérne poradenstvo v súvislosti s prechodom na vysokú školu alebo do pracovného života. Realizuje v triedach aktivity zamerané na poradenstvo a výber povolania pre žiakov, usmerňuje príslušných triednych učiteľov. Udržiava kontakty s vysokými školami. Pravidelne sa vzdeláva, sleduje trendy, spoznáva žiakov a usmerňuje ich pri výbere povolania.

7. Koordinátor prevencie rizikového správania - Koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu protidrogovo-výchovnú a informačnú činnosť v škole popri dlhodobom systematickom sledovaní a hodnotení vývinu žiakov ohrozených drogovou závislosťou a inou sociálnou patológiou. Informuje žiakov ako aj ich zákonných zástupcov o činnosti preventívnych poradenských a iných odborných zariadení a o možnostiach prevencie závislostí. V rámci svojej preventívnej činnosti úzko spolupracuje s výchovným poradcom v škole, realizuje preventívne dotazníky v triedach. Sprostredkúva prepojenie školy s preventívnymi, poradenskými a inými odbornými zariadeniami a mimovládnyimi organizáciami zaoberajúcimi sa prevenciou, organizuje besedy a iné programy podporujúce prevenciu rizikového správania sa žiakov.

8. Poradenské zariadenie – škola spolupracuje so zariadeniami CPP. Využíva hlavne telefonické konzultácie, v prípade potreby aj osobné stretnutia. CPP školu metodicky usmerňuje a organizuje školenia a stretnutia jednotlivých členov podporného tímu.

9. Triedni učitelia - sú kľúčové vzťahové a zodpovedné osoby vo svojich triedach vo vzťahu k žiakom i k rodičom ako aj k učiteľom, ktorí v danej triede učia. V prípade intervencie podporného tímu bude triedny učiteľ informovaný a zapojený do riešenia situácie. Požiadavka na riešenie problému by mala primárne vychádzať a prechádzať cez triedneho učiteľa. Ten by mal vedieť realisticky zhodnotiť svoje sily (ani nepreceňovať ani nepodceňovať) a obracať sa na koordinátora. Návrh na vyšetrenie pri podozrení ŠVVP sa realizuje cez školskú špeciálnu pedagogičku. Podporný tím podľa dôvernosti svoju komunikáciu zdieľa s triednym učiteľom.

9. Multidisciplinárny tím (externí členovia) - ide predovšetkým o organizácie mimo školy, ktoré aktívne participujú na prípadoch detí, rodín, ktoré si vyžadujú komplexné a prierezové riešenia (prípady v starostlivosti psychiatra, sociálneho kurátora a pod.). Ide o prípady, keď rodina nespupracuje, keď je potrebné osloviť širšie plénum ľudí, ktorí majú prístup k riešeniam problémov detí. Sem môže patriť aj lekár, kuratela a iné poradenské zariadenia.

Čl. V

Hlavné úlohy podporného tímu

- 1. Vyhl'adávanie a identifikácia zdrojov a rizík u žiakov** (dotazníky, náhodné sledovania a pozorovania v triedach, rozhovory s učiteľmi).
- 2. Ponuka školení, prednášok, kurzov pre žiakov a pedagógov.**
- 3. Príchod nových žiakov do školy** – spolupracuje pri prijímaní nových žiakov, stretnutiach s odbornými zamestnancami, triednym učiteľom, čo si vyžaduje stanoviť aj všeobecné pravidlá prijímania žiakov – rodič poskytuje pri vstupe do škole správy o zdravotnom stave dieťaťa alebo jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrebách, psychologické či špeciálnopedagogické vyšetrenia, rodič podpisuje školský poriadok a oboznamuje sa so školským vzdelávacím programom našej školy, podporný tím sleduje adaptačný proces dieťaťa a taktiež poskytuje prípadnú podporu v kolektíve triedy.
- 4. Všeobecná prevencia** – preventívne aktivity s celými triedami (preventívne programy, policajná prevencia, besedy proti extrémizmu...).
- 5. Zameraná intervencia u detí, rodičov a učiteľov.**
- 6. Jednoduchá intervencia žiaka či dvojice, skupiny** – nezhody v triede, konflikty, nezvyčajná udalosť menšieho charakteru.
- 7. Pravidelná intervencia so žiakom či skupinkou**, ak je potrebné s nimi častejšie reflektovať priebeh nejakého dlhšie trvajúceho problému, nevráživosť detí atď.
- 8. Špeciálnopedagogická reedukácia.**
- 9. Pravidelné sedenia s dieťaťom alebo triedou** so zameraním na prácu so špecifickým problémom (šikana, suicidum, emočné ťažkosti a pod.), stretnutie s rodičmi, učiteľmi.
- 10. Spolupráca a komplexný systém s ostatnými organizáciami** (CPP, iné poradne, krízové centrá, DC, LVS, RC, kuratela, polícia) pri riešení náročnejších situácií.
- 11. Realizovanie zasadnutí s rodičmi, triedou, rodičovské združenia** a i.
- 12. Pravidelné porady, prípadové konferencie, vzdelávanie tímu.**
- 13. Poradenstvo, podpora a vzdelávanie učiteľov a rodičov.** Podpora vedenia školy pri naplňaní vízie a smerovaní školy.

Čl. VI

Zásady podporného tímu

- 1. Rozdelenie úloh** – zahŕňa úlohy vyplývajúce z profesie, ale aj prirodzené vlohy a potenciál každej osobnosti v tíme a vzťahovú väzbu k žiakovi, rodine, triede, zamestnancovi.
- 2. Zdieľanie** – podporný tím vzájomne zdieľa a prepája sa podľa potreby. Koordinátor dostáva výstupy pre zabezpečenie lepšej koordinácie prípadov a prípadne prepojenie s vedením školy, podporným tímom či rodičmi. Pri emailovej komunikácii alebo stretnutiach prizývať podľa

možností triednych učiteľov daného žiaka, resp. člena tímu podľa situácie. Podporný tím, pod zámkou dôvernosti informácie nezatajuje, ak ich zdieľanie je v najlepšom záujme dieťaťa. Ideálne s dieťaťom a rodičom o zdieľaní informácii hovorí vopred. Školský zákon, ktorý zdieľanie umožňuje a podporuje, rodiča v § 144 ods. 7d) zaväzuje „*informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania*“.

3. Postupnosť krokov – podľa možností sa odporúča dodržiavať postupnosť krokov. Čo môže vyriešiť triedny učiteľ, rieši triedny učiteľ ako osoba prvého kontaktu. Rodičia, žiaci a učitelia sú informovaní o tejto postupnosti. Na podporný tím by sa mal obracať najmä triedny učiteľ. Triednych učiteľov v tomto zmysle usmerňuje podporný tím. Ak sa rodič, či žiak obráti na podporný tím mimo triedneho učiteľa, je potrebné aspoň dodatočne ho o tom informovať.

4. Inklúzia, IVP, vyšetrenia a komunikácia s CPP – je nutné zachovať postupnosť cez školského špeciálneho pedagóga.

5. Spolupráca – všetci členovia tímu v škole sú skutočne účinní a nápomocní žiakovi. Poskytujú mu spoločnú a jednotnú oporu a bezpečie.

6. Priateľské vzťahy, otvorenosť – rozličné úlohy ľudí v tíme predstavujú rozmanitosť, nie hierarchiu, mocenské boje, súťaživosť, duplikovanie služieb. Základom tímu sú priateľské vzťahy.

7. Kompetencie - komplexnosť a zložitosť sociálnych a psychologických javov si vyžadujú flexibilitu a rešpektovanie rôznych situácií. Akceptuje sa, aby v určitých prípadoch problémy žiaka riešil napr. iba triedny učiteľ, pokiaľ to triedny učiteľ zvláda, a ak má žiak k nemu veľkú dôveru. Je potrebné udržiavať profesionalitu a záujmy dieťaťa.

Čl. VII

Najčastejšie typy problémov

1. Sociálne znevýhodnený žiak, rodina funkčná – vytvárať možnosti na prepojenie s príslušnými inštitúciami, ktoré môžu takejto rodine pomôcť.

2. Sociálne znevýhodnený žiak, rodina dysfunkčná – potreba užšej spolupráce obce/mesta, polície, ÚPSVaR, poradne.

3. Týraný žiak – prepojenie lekár, psychológ, polícia, škola, kuratela.

4. Záškoláctvo – prepojenie na políciu, obec/mesto, kuratelu.

5. Rozvody, striedavá starostlivosť – poskytovanie informácií, posilňovanie zodpovednosti voči škole a stabilite žiaka.

6. Fajčenie, alkohol, promiskuita – posilniť komunikáciu s rodičmi, externými odborníkmi, prípadne riešiť s políciou.

7. Poruchy správania – úzka spolupráca polícia, psychiatria, diagnostické centrum, LVS, terapeut, CPP, skúšanie rozličných metód práce so žiakom a rodičmi.

8. Zdravotné problémy – enuréza, psychosomatické ochorenia, školská fobia – úzka spolupráca pediatra, školy a veľmi individuálne nastavenie dochádzky spolu so žiakom a vzťahovou školskou osobou.

Čl. VIII

Záverečné ustanovenie

1. Smernica je záväzná pre každého zamestnanca školy.
2. Smernica bola prerokovaná a schválená na Pedagogickej rade školy dňa: 20.11.2024
3. Smernica nadobúda účinnosť dňom: 21.11.2024